No. 1833 Zaterdag 15 Februari 1919. 36ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Vredesactie.

Alle dagen lezen we of hooren we spreken over een „duurzamen" vrede, die het nimmer meer terugkeeren van den oorlog moet waarborgen. Begrijpelijke wensch, waar de verschrikkelijke gevolgen van den huidigen wereldkrijg geen enkel volk onaangetast hebben gelaten. 't Is daarom dan ook, dat te Parijs thans druk wordt geconfereerd, alles minutieus uitgeplozen om te trachten een vrede aan te brengen, die rekening houdt met ieders verlangen en, zoo doenlijk, elke redelijke aspiratie zal bevredigen.

Reeds gedurende den oorlog werden in de neutrale landen bonden opgericht en anti-oorlogsraden, die zich ten taak stelden het vredesvraagstuk onder de oogen te zien en te bestudeeren. In nauw contact met elkander hebben zij pogingen aangewend een program van verzoening op te stellen, wat door alle regeeringen kon worden onderschreven. Ook Z. H. Paus Benedictus heeft in Augustus 1917 in breede lijnen een schema getrokken, waarin de voorwaarden passen van een rechtvaardigen en duurzamen vrede.

Er is dus reeds enkele jaren een georganiseerde vredesactie gaande, die het werk overnam van de mislukte Vredesconferenties in Den Haag gehouden. Doch, vragen we ons af, stamt deze beweging, om den oorlog te verzachten, zijn geweldsmisbruiken af te schaffen en de vredeskans tegen een hoogeren koers te noteeren, uit de laatste twintig jaren? Danken wij deze beschavingspogingen aan onze verlichte eeuw? Het zal velen onzer lezers misschien interesseeren, wat reeds gedurende de vroege Middeleeuwen in dit opzicht geschied is, vooral op aandringen en onder medewerking der Katholieke Kerk.

De H. Thomas van Aquino, die in 1274 stierf, had reeds in zijn Summa Theologica de condities bepleit, welke voor een rechtvaardigen oorlog noodig zijn. Vooreerst, zegt hij 1), mag alleen de wettige vorst, wien het gezag toekomt, den oorlog verklaren; geen onderdaan heeft het recht, de strijders saam te roepen, die den eed van trouw slechts aan hun vorst hebben gezworen. Vervolgens wordt een rechtvaardige oorzaak vereischt en wel een zoodanige, die opweegt tegen de groote nadeelen, welke de krijg en zijn gevolgen meebrengt. Wanneer b.v. een volk aan het andere onrecht aandoet en hiervoor geen genoegdoening wil geven of terugschenken wat door roof is buitgemaakt, kan door een rechtvaardigen oorlog het onrecht worden gewroken, mits — en dit is de derde voorwaarde — ook een eerlijke bedoeling voorzit. Het herstel der rechtsorde, de bestraffing van het kwaad, de zegepraal der gerechtigheid, niet het voldoen aan wraakzucht, de lust tot wreedheid of schadeaanbrenging, het verlangen naar wereldheerschappij, om andere volkeren te onderdrukken, hun vooruitgang en welvaart te knotten uit eigenbelang, zijn eerlijke bedoelingen. Zelfs wanneer de oorlog gerechtigd is en de wettige macht tot den oorlog overgaat, kan om deze bijbedoeling de oorlog ongeoorloofd zijn. Immers dan wordt niet het hoofdmotief verlegd in het verlangen om den vrede te bewaren of zoo spoedig mogelijk te herstellen. Want de krijg moet ook de laatste toevlucht zijn en mag eerst dan worden aangewend, wanneer alle andere middelen tot herstel van het onrecht falen; bovendien vervalt na het voldoen aan de rechtmatige eischen de oorzaak, waarom de oorlog werd begonnen. Overduidelijk is nu, dat oneerlijke bedoelingen met dit alles geen rekening zullen houden, den krijg niet willen voorkomen of bekorten.

Zoo schreef reeds een Kerkleeraar in de dertiende eeuw. Doch er was al meer gedaan, niet in den trant van een internationalen vrede, waarop thans wordt aangestuurd; deze was toen onmogelijk. De versnippering der landen in kleine staatjes en onafhankelijke steden, de talrijke leenen, waarover een eigenmachtig heer stond, waren een beletsel voor de vorming van krachtige nationaliteiten zooals nu. Een oorlog nam dus haast nooit groote afmeting aan, betrok geen millioenenlegers in den krijg en richtte dus niet de schade aan van onzen tegenwoordigen tijd. Het gevolg hiervan was, dat men spoedig naar het zwaard greep om gerezen twisten te beslechten. Daar komt bij, dat de Noormannen en Saracenen van twee kanten Europa wilden afstroopen, en met deze roofvolkeren geen vrede was te sluiten.

Waar de Kerk in de elfde eeuw alreeds haar werkkracht aan besteedde, was een vredesbeweging in anderen stijl. Haar theoretische arbeid bestond vooral hierin, dat zij voortdurend en met kracht aandrong op een geregelde en rechtvaardige rechtspraak en afschaffing van de bloedwraak. De vorst, zoo leert zij, moet de armen en zwakken beschermen; dit is zijn voornaamste plicht. De pausen, bisschoppen en concilies uit dien tijd vermanen dan ook de rechters, gewoonlijk groote heeren, die met rechtsmacht waren bekleed, om geweld en onderdrukking te keeren. Zoo treffen wij in de werken der pausen en kerkelijke schrijvers als Leo IX, Gregorius VII, Hugo van Fleury, S. Odilo v. Cluguy, S. Petrus Damianus en Richard van Verdun tractaten aan, handelende over den plicht der overheid om de geweldenarijen van afzonderlijke personen in hun gebied te beletten.

Behalve dit theoretisch werken, begaf zij zich ook op het gebied der praktijk. Haar eerste daad was de uitbreiding van het asylrecht, waardoor vervolgde personen, die zich in kerkelijke gebouwen in veiligheid stelden, rechtens buiten het bereik kwamen van hun bedreigers. Vooreerst werd de grens van het veilig gebied ruimer getrokken; niet alleen de kerken, doch ook de kerkhoven, kloosters en alle onroerende goederen, daartoe behoorend, boden voortaan een onbezorgd en gastvrij dak. Naast de uitbreiding der veilige plaatsen werden ook klassen van personen aan het oorlogsrecht onttrokken; zoo werden op de kerkelijke synode van Charroux (989) waar voor het eerst een dergelijke bepaling werd vastgelegd, de boeren uitgezonderd, het jaar daarna de kooplieden en kende men aan alle goederen van geestelijken het asylrecht toe. Het eigenaardige van deze z.g. „paces" (bepalingen, die personen of goederen aan het oorlogsrecht onttrokken) was, dat de beweging uitging van de Kerk en de geestelijkheid en dat de edelen en machthebbers ze uitvoerden, zich zelfs onder eede als strafschuldig verklaarden, wanneer zij hun beloften zouden verbreken. Er is dus geen quaestie van voorschrift of oorlogsverbod, doch van voorstellen en aanraden, terwijl de wereldsche machthebbers onderling overeenkwamen om de bepalingen na te leven.

Vooral in Frankrijk en Bourgondië breidde zich deze beweging verder uit. Elk concilie, waar de adel zoowel als de geestelijkheid was vertegenwoordigd, bracht aanvullingsbepalingen. In 1022 voegden de bisschoppen van Soissons en Beauvais aan de lijst van personen toe de marktbezoekers, veekooplui, vreemdelingen, dorpelingen, edelvrouwen en weduwen. Bovendien was het verboden ridders aan te vallen, die men ongewapend tegenkwam en wel van de Vasten tot Paschen.

Dit is de eerste bepaling, waarin ook de tijd aan het oorlogsrecht wordt onttrokken. Gewoonlijk noemt men deze rechtsregeling de „treuga Dei", welke naam stamt uit de tweede helft van de elfde eeuw. De naam „treuga" is een Saksisch woord, wat samenhangt met „treu" en het Fransche „trêve" en beteekent eigenlijk „wapenstilstand", terwijl de partijen nog niet bevredigd zijn. Deze dagen, waarop men, volgens overeenkomst, niet mocht vechten, werden toentertijd als heilige dagen beschouwd. Tusschen 1030 en '40 komen de meeste bepalingen over den tijd. Zoo b.v. eerst: niemand mag zijn vijand aanvallen van Zaterdagavond tot Maandagmorgen, later werden meerdere dagen van de week en gedurende het jaar uitgezonderd. In 1041 wordt voor Aquitanië bepaald, dat er „treuga" moest zijn van Woensdagavond tot Maandagmorgen; met zware straffen worden de overtreders bedreigd. Later trok men er de feestdagen met hun vigilies, de Vasten en den Adventtijd bij. Op de groote Kerkvergadering van Clermont in 1095 werd de „pax et treuga Dei", zooals het geheel toen werd genoemd, door Paus Urbanus II niet alleen bekrachtigd doch ook voorgeschreven, dat „van den Advent tot het Octaaf van Driekoningen en van Septuagesima tot het octaaf van Pinksteren en iedere week van Woensdagavond tot Maandagmorgen, deze bepalingen moesten worden onderhouden." In Duitschland werd de treuga Dei onder Hendrik IV, in Spanje door het Concilie van Geronte ingevoerd.

Het streven van de Kerk is dus geweest om door 'n doelmatige beperking van den binnenlandschen oorlog, de inwendige rust onder de volkeren te handhaven. Nogmaals een internationale vredesbeweging was in dien tijd niet mogelijk en een verbod om oorlog te voeren gaf de Kerk niet, als zijnde tegen het natuurrecht, waarmee haar heilige leer ten volle overeenstemt. Naar gelang van tijd en omstandigheden wisselt haar handelwijze af, [illegible] gericht is om volgens het gebod van haar Stichter, de liefde en den vrede onder de volkeren te bewaren.

1) 2. 2. Qu. 40. Art 1. c.

Hoeveel kan Duitschland betalen?

Een zeer interessante berekening omtrent de som van schadeloosstelling, door Duitschland te betalen, troffen wij aan in een artikel van Paul Gray, een statisticus van beroep. Hij gaat uit van het idee, dat alles moet worden betaald, niet alleen de aangerichte verwoesting, doch ook de schade der industrie door achterstand, het verlies aan werkkrachten, het lijden der overlevenden en de oorlogskosten. Dit alles, zegt hij, zal waarschijnlijk bedragen een som van niet minder dan 150 miljard dollar, wat ongeveer 50 % hooger is dan het geheele nationale vermogen van Duitschland. Daar dit bedrag niet in afzienbaren tijd kan worden betaald, moeten de geallieërden er een weg op vinden.

Hun doel moet zijn de draagkracht te onderzoeken van de Duitsche productieve en industrieële machine met dezelfde koelbloedigheid, waarmee een ingenieur de draagkracht van zijn materialen nagaat. Aan dit land iets minder op te leggen dan den laatsten dollar, dien het betalen kan, is een onrechtvaardigheid tegenover de vredesgezinde, beschaafde menschheid en van den anderen kant een te groote jaarlijksche schatting eischen, zou zijn een lamslaan van zijn industrie en handel, ervan maken een bankroet volk en derhalve onze eigen plannen dwarsboomen.

Wordt een natie te zwaar belast, dan verdwijnt de prikkel tot werken en verminderen de belastinginkomsten. De geschiedenis levert hiervan vele voorbeelden. Vóór de Fransche revolutie b. v. werd het Fransche volk door zijn leenheeren zoo zwaar belast, dat omtrent 1790 een derde van het bouwland braak lag. Ook was de belasting op nijverheidsartikelen zoo hoog, dat men beter kon bedelen dan werken. Een te groote oorlogsschatting zou daarom de Duitsche industrie neerdrukken, de landverhuizing in de hand werken en aan de regeering een geregelde betaling onmogelijk maken.

Een ander gezichtspunt is dit. Uit den aard der zaak kunnen wij geen herstel en bestraffing tegelijk eischen, wanneer men onder dit laatste verstaat: boycot, onder welken vorm ook. Wij moeten het eene kiezen en het andere prijsgeven. Immers [illegible] schadeloosstelling moet ten slotte worden betaald in koopwaar, aangezien Duitschland's geheele goudvoorraad ongeveer 800 millioen dollar bedraagt, waarvan een groot gedeelte nog in handen van particulieren is. De Duitsche spoorwegen, fabrieken, boerderijen kunnen volgens hun waarde-norma ook niet in aanmerking komen voor bekostiging daar zij aan andere naties niet kunnen worden overgedragen of verkocht.

Van deze productieve eigendommen kan men niet méér verwachten, dan dat zij uit hun verdiensten bijdragen tot betaling der oorlogsschuld. Om dezelfde reden is de eenige manier om de geheele schadeloosstelling in handen te krijgen, deze: Duitschland weer toe te laten tot den wereldhandel.

Om nu het juiste jaarlijksche bedrag te bepalen, moeten wij rekenen op de herleving van zijn buitenlandschen handel en geheele industrieële ontplooiing, zonder dat wij eenige werkkracht belemmeren. Als eerste factor bij deze vasstelling geldt de becijfering van zijn verdienende macht. Algemeen wordt gedacht dat de oorlogsverliezen zulk een

Een gevoelige les.

Arthur Meijer, eerst een makelaar in 't klein en houder van een pandjeshuis, thans echter een voornaam huiseigenaar in de zeestad Danzig, had ruzie met zijn vrouw.

Dat was om de volgende reden: Marks Schellings, een rijke neef uit Amerika, had hem geschreven, dien avond met de stoomboot „De Vereenigde Staten" te Danzig aan te komen, en onze vriend Meyer hoopte uit alle macht, dus zooveel hij maar vermocht te hopen, dat die oude heer bij hem zou sterven en... wat Arthur het voornaamste was, hem tot algemeen erfgenaam maken. Daarom was in den huize Meijers alles in de weer, om den rijken bloedverwant feestelijk te ontvangen, een bijzonder diner met bijzonder fijnen wijn, dat alles ter eere van den geëerden neef of beter ter wille van zijn lieve duitjes. Een oud spreekwoord zegt toch: „Om der wille van de smeer, likt de kat de kandeleer."

„Voor den duivel, wat doet ge nu weer aan de deur?" riep Meijer zijn vrouw verwijtend toe, toen ze de trap opkwam.

„Lieve man, verontschuldig me," zei ze kalm, „ziet ge, beneden was de vrouw van uw broer Herman," en met deze woorden hield ze haar man een brief voor die door zijn schoonzuster gebracht was.

„Hermans vrouw," riep hij vertoornd uit, haar den brief uit de handen rukkend, „daar hebt ge 't weer aan den gang. Heb ik u niet honderdmaal verboden, dat bedelvolk te woord te staan? Voor den duivel, gij zorgt er nog voor, dat neef Schellings bij dat volk aanlandt, en dan..."

„Maar man," wilde zij hem onderbreken, „het is toch..."

Hij echter stoof driftig op en kwam vlak voor haar staan.

„Laat het u gezegd zijn, dat ge geen stommiteiten uithaalt. Herman is vertrokken, moet er van door zijn, hij is in Californië en het gaat hem daar opperbest... dat hebt ge te zeggen wanneer neef er naar vraagt. Verstaan? Die vrouwen, die zijn..."

„Maar Arthur, het is uw broer toch," hernam zij, „en Eva zag er zoo arm uit."

„Mijn broer, nu en is dat voor hem een reden, om mij het leven met allerlei jeremiaden en bedelbrieven te verbitteren? Ik zeg u Dora, het is nu de laatste maal geweest."

„Eva had gaarne dat ik haar wat te verstellen zou geven, opdat zij op die manier brood voor haar man en zes kinderen kon verdienen."

„Zoo, zoo," ging Meijer voort, „als Eva u wijs maakt, dat de maan een Edammer kaasje is, dan gelooft gij het natuurlijk. Kort en goed, ge hebt nu gehoord hoe ik over de zaak denk, regel u dus daarnaar. Dezen avond komt die oude huichelaar op het kantoor, zooals hij schrijft; ik zal er voor zorgen dat het de laatste maal zal wezen."

„Wanneer moet het diner klaar zijn," vroeg Dora nu.

„Om zes uur. Het schip komt om vier uur binnen; de aankomst komt men mij op het kantoor melden, ik ga Schellings dan afhalen en wij komen samen thuis. Vergeet dus niets van wat ik u gezegd heb, Dora. Adieu."

En Arthur Meijer zette met een air van een millioenenmensch zijn hoed op en verliet zijn woning, tevreden over alles en over zichzelven wel het meest.

* * *

Bij zijn armen broer, die in een armoedige huurwoning in 't einde der stad woonde, zag het er treurig uit.

„Ge gaat toch met die kou niet uit?" vroeg de bezorgde vrouw.

„Ik denk dat de frissche lucht mij goed zal doen en ik moet naar Arthur," hernam de lange, magere man.

„Naar Arthur," riep Eva uit, „alsof die geldwolf ons helpen zou."

„Eva, denk er aan, dat gij van mijn broer spreekt," hernam Herman ernstig.

„Ja, helaas, van uw broer; ik wenschte dat hij dit niet was; hij is even gevoelig als een stuk steen."

„Emma", zoo wendde zij zich tot hare dochter, „ruim de tafel op en breng me mijn werk."

De arme vrouw begon met haar naaiwerk, om in die koude en korte winterdagen eenig geld te verdienen, waarmee ze de ellende uit het huis trachtte te houden.

Herman voelde zich niet sterk genoeg om uit te gaan en bleef thuis.

* * *

De stoomboot „De Vereenigde Staten" van Jamaica komend, had in de haven van Dantzig geankerd. Onder de passagiers bevond zich een man met een door de zon gebrand gelaat en lange, magere gestalte. Toen hij uit de kajuit kwam en de vochtige koude Noordenwind hem langs het gelaat streek, drukte hij zijn vilten hoed diep op de oogen en trok zijn jas strak om zijn lijf. Het kleine koffertje in de hand dragend, liep Marks Schellings de kaai op en sloeg de eerste straat, die naar het centrum der stad voerde, in. De avond viel snel en weldra omgaf de duisternis van een winternacht den West-Indiër. Met moeite en na wel honderdmaal den weg gevraagd te hebben, gelukte het hem het huis van zijn neef te vinden. Thans stond hij voor de gesloten deur waarop een bordje aanduidde dat hier het kantoor gevestigd was van Arthur Meijer en Co.

bres hebben geschoten in zijn industriekrachten, dat de verdienende massa als gekortwiekt is. De ervaring leert echter, dat oorlogen meestal geen vermindering aanbrengen in de industriëele macht.

Duitschland's verliezen worden geschat op 3.660.200 man, doch natuurlijk keeren de krijgsgevangenen en een groot deel der gewonden weer terug naar hun industriëele bezigheden. Rekent men 366,000 gevangenen en 1.100.000 gewonden, die nog kunnen werken en verdienen, dan is er een vermindering in verdienende kracht van 2.194.200. Doch daarvoor is ook de opgroeiende jeugd weer in de plaats gekomen en hebben de vrouwen gewerkt en verdiend. Jaarlijk wies het aantal jonge werkliedeu met 1.742 760 man, die konden verdienen. Na de oorlogsverliezen is Duitschland's industrieleger dus slechts met ½ miljoen man ingekrompen.

Zoo was na de Napoleontische oorlogen de werkmanbevolking van Groot Brittanje, Frankrijk en Pruisen grooter dan te voren, eveneens in 1866 meer dan in 1861. Veilig mogen wij daarom zeggen, dat Duitschland's betaalkracht door dezen factor niet noemenswaard wordt verkleind.

Volgens de gegevens der belasting statistieken van Duitschland, de Pruisische economische schrijvers, de contrôle onzer consuls over de betaling aan Duitschland uit het buitenland, bedraagt het jaarlijks inkomen van het Duitsche volk buiten den oorlog ± 16½ miljard dollar; per hoofd van deze verdienende kracht is dit 476½ dollar, altijd buiten den oorlog. Deze som zou dus in 1919 zijn ingekomen, wanneer de industrieën met volle capaciteit hadden kunnen werken. In dit bedrag zit loon en salaris, de vrucht van arbeid en kapitaal. Een gedeelte van deze som is slechts aan te wenden voor schadeloosstelling, daar ook de levenskosten uit dit inkomen moeten betaald worden. Maar welk gedeelte?

Uit de cijfers blijkt, dat de aangroei van Duitschland's nationaal vermogen van 1895 tot 1905 liep van 39.286 miljoen tot 92.587 miljoen dollar, dus gemiddeld 2½ miljard per jaar, terwijl in die periode het jaarlijks inkomen van het volk bedroeg bijna 11 miljard. Op 100 dollar inkomen is dit dus een oversparing van 24½ dollar. Passen wij deze cijfers toe op de 16½ miljard van heden, dan zou kunnen worden overgelegd 4 miljard 25½ miljoen dollar, die voor oorlogskosten kan aangewend worden.

[illegible] welvaartgroei niet bestaat uit overlegging. Het wordt in gebouwen en ondernemingen gestoken en verhoogt de waarde van onroerende goederen. Ook moet er wat afgetrokken worden voor delging der oorlogskosten voor Duitschland zelf, voor verwoesting van kapitaal en eigendom; wij houden dan nog ongeveer over 3,372 miljoen dollar per jaar. Door den volledig herstelden handel en industrie kan deze som wel tot 3½ milliard jaarlijks worden opgevoerd, maar de eerste jaren mogen wij er niet op rekenen en moet men er zeker 10% aftrekken voor de normaliseering van de verwarring in de huisindustrie, die de oorlog heeft aangebracht. Ook de uitvoerhandel, die in 1913 tot 2165½ miljioen steeg, herleeft niet dadelijk. Het verlies van Elzas-Lotharingen daarenboven, waaruit Duitschland 60% van zijn benoodigd ijzererts haalde, en van Duitsch-Polen maakt een vermindering van het genoemd bedrag ± met 170.000.000 jaarlijks noodzakelijk, doch het verlies der koloniën, waar elk jaar geld bij moet, verhoogt het weer.

Wanneer wij nu het herstel van industrie, exporthandel, het verlies der rijksgebieden schatten op 800 miljoen dollar, blijkt, dat Duitschland jaarlijks 2700 miljoen kan betalen, wat geleidelijk aangroeit tot (na een vijfjarige periode b. v.) 3½ miljard.

In dit geval knakken wij zijn industrie en handel niet, vragen niet te veel en niet te weinig, zoodat op deze manier de rechtvaardigheid blijft gehandhaafd naast een gezonde en voorzichtige economie.

Vredesconferentie.

De Volkerenbond is tot stand gekomen en binnenkort zal het program worden bekend gemaakt. Wilson, die morgen van Brest naar Amerika vertrekt, zal het aan het volk der Ver. Staten bekend maken. Een der clausules luidt, dat een land, wat troepen neerzet op een gebied, met vijandelijke bedoelingen, zich ipso facto in staat van oorlog bevindt met de landen van den Volkerenbond. Wilson zal alle volkeren uitnoodigen eraan deel te nemen. De Fransche pers heeft nog iets tegen de bepalingen. Amerika en Engeland, zoo heet het, zijn door de overgave der Duitsche vloot vrij van een aanval, doch wij niet; daarom condities voor Duitschlands toetreden. Een gedeelte dier pers wordt van obstructie beschuldigd, zoo zelfs, dat gedreigd wordt, de conferentie over te plaatsen naar een neutraal land, wanneer deze actie niet ophoudt.

Wilson mag gerust eenige weken vrijaf nemen. Hij heeft kranig werk gepraesteerd; zeer veel strijdpunten heeft hij beslecht, deze week nog, naar wordt bericht, de quaestie tusschen Italië en de Jugo-Slaven over de Adriatische Zee en Fiume. Aan Orlando en Venizelos bood hij zijn bemiddeling aan in hun geschillen over Albanië. Van de socialistentafel te Bern heeft men hem zelfs verdienden lof toegezwaaid.

Hoelang de president weg blijft, in onzeker; sommigen zeggen tot einde Mei, anderen 4 á 5 weken.

De Bolsjewiki schijnen nu geneigd naar het Vorsteneiland ter conferentie te gaan, de Russische financiëele schuld te erkennen en vrede met de Entente te maken; Archangel en de Donkozakken weigeren echter.

Na den Arabischen afgevaardigde, die ook Mesopotamië, Syrië en Palestina opeischte, is ook Japan met zijn wenschen gekomen: Schantung, de Marshall-eilanden en de Carolinen; dit voor gepraesteerde diensten tijdens den oorlog. Over de zaak [illegible] lei berichten de ronde. Aan China zou door Japan verboden zijn, de maatregelen der Conferentie aan te nemen, die over Japan handelden; het zou de geheime tractaten niet mogen publiceeren; deze zouden zelfs gestolen zijn uit hun koffers tijdens hun verblijf te Japan op de reis naar Engeland. Deze voorschriften onder bedreiging van oorlog. China zou daarom steun zoeken bij Engeland en Amerika. Van den anderen kant hooren we echter, dat de Japansche afgevaardigde van zijn regeering den last heeft gekregen, alle tractaten te publiceeren.

De wapenstilstand met Duitschland zal worden hernieuwd doch op korten termijn, 10 dagen. In dien tijd moeten alle vroegere voorwaarden, als overgave van handelsschepen en onderzeeërs, die nog niet zijn geleverd, vervuld worden. Tevens zetten de geallieërden er klem bij door zwaardere voorwaarden te eischen, waaronder de berichten noemen: contrôle van Essen door de Franschen n. l. over de productie van krijgsmateriaal, over de demobilisatie van Hindenburg's troepen; deze zou 18 divisies gevormd hebben tegen de Polen, doch de bondgenooten zijn daarover niet gerust en vreezen voor het Westen; Frankrijk demobiliseert reeds niet meer. Ook dreigt voor Duitschland een scherpere blokkade, wanneer het zoo'n hoogen toon blijft aanslaan als te Weimar is gehoord, zegt de Entente. Duitschland moet zijn positie bewust zijn en kan geen voorwaarden stellen of dreigen.

De geallieërden wilden aan Amerika het protectoraat opdragen over Armenië, doch deze weigerden. Volgens de Monroe-leer, zeiden zij, moet Europa voor zich zelf zorgen. Een protectoraat heeft zijn voordeelen en Amerika wil geheel belangeloos van de vredestafel terugkomen.

WAPENSTILSTAND.

Te Weimar, waarheen 3000 volks afgevaardigden stroomden, is de groote Nationale Vergadering gehouden. Ebert, de Rijkskanselier, hield er een echt-socialistische rede, die door zijn partijmannen toegejuicht, door de anderen uitgefloten werd. Ook tegen de Entente is er gespookt over de strenge voorwaarden, gesproken over Duitschland's vrijheid en gewezen op den onwil en de wraak, wanneer een geweldsvrede zou worden opgelegd. Dit is 't juist, wat de allié's verbittert.

Met de Polen en de Duitschers gaat het ook nog niet goed. Er is een soort wapenstilstand en conferentie geweest, doch de Polen willen Posen niet ontruimen en West-Pruisen niet herstellen en dat eischen de Duitschers.

Te Bern is het socialistencongres nog aan den gang. De quaestie der verantwoordelijkheid is druk besproken. De Duitsche meerderheidssocialisten houden hun onschuld vol; zij maakten geen deel uit van de Regeering en zijn vóór volledig herstel van België, nadat zij den Duitschen inval hebben afgekeurd. Ook dringen zij aan op een plebisciet in Elzas-Lotharingen, waartegen geprotesteerd is door den E.-L.sche afgevaardigde, doch later meldden de berichten over een accoord tusschen Fransche en Duitsche socialisten.

Toen de Duitschers protesteerden tegen de niet-vrijlating der Duitsche krijgsgevangenen, riep de Franschman Renaudel uit: „Wat! Jullie hebt de Belgische en Fransche deportaties goedgekeurd en spreekt nu van onze wreedheden?"

De Oostenrijker Adler beweerde, dat Oostenr.-Hongarije met Duitschland samen tot den oorlog hadden besloten op 5 Juli 1914. Hiertegen protest van de Duitschers, die openlegging van de documenten aller volkeren willen.

Pais en vree is daar te Bern ook nog lang niet. De Deenen zijn met de Duitschers tot overeenstemming gekomen over de grensverbetering van Sleeswijk-Holstein door middel van een plebisciet.

Ukranië en Polen moeten van de Entente den strijd staken om gezamenlijk tegen de Bols op te rukken, Ierland verwacht zijn vrijheid van de Conferentie, in Portugal zijn nu de republikeinen de baas, Costa Rica mobiliseert tegen Nicaragua.

In Frankrijk zal den 26en Mei een Nationaal Congres worden gehouden, waar de volledige eischen van het Fransche volk zullen worden vastgesteld.

Er kan nog wel een geheele tijd verloopen, vóórdat alles op de wereld weer rustig is.

Gulzige Slangen.

In de vochtige streken der Philippijnen, zelfs in rietwortelplantages, komt een reusachtige slangensoort voor n. l. de Python reticulatus. Daarbij is een lengte van 6 M. geen uitzondering. Zes of zeven stevige soldaten minstens zijn noodig om zoo'n dier onbeweeglijk vast te houden. Mevrouw Marie Dicterson, redactrise van de „American Museum Journal" vertelt van een python van 8 M. lengte, die niet in staat was om te vluchten, omdat hij een everzwijn had ingeslikt, hetwelk 60 K. G. woog! Ook zijn gevallen bekend, waarbij volwassen luipaarden en varkens waren ingeslikt, met gewichten van 40 K. G. In de menagerie van Carl. Hagenbeck heeft men dikwijls de pythons antilopen e. d. zien verslinden, die tot 50 K. G. wogen. De pithons en sommige andere reptielen zijn in staat dieren te verslinden, die drie of vier maal zoo groot zijn als zij zelf. Dit is mogelijk, doordat de ligamenten, die de beenderen van den kop verbinden, zeer elastisch zijn, zoodat de kaken van den gulzigaard ongeloofelijk wijd kunnen worden opengesperd.

Hoe het mogelijk is, dat het dier nog kan ademhalen met zoo'n gevaarte in zijn muil, lijkt wel een raadsel; hier komt de rekbaarheid der weefsels te hulp, waardoor de stemspleet heelemaal buiten de kaken uitpuilt.

Berichten uit de Kolonie.

Bestuurswisseling.

De H. E. G. heer Gouverneur heeft j. l. Zaterdag een telegram ontvangen, waarin hem werd medegedeeld, dat H. M. de Koningin zijn verzoek om ontslag heeft aangenomen, hem volmacht gaf om in Maart of April onze kolonie te verlaten en de teugels van het bewind over te geven aan den Procureur-generaal.

Welkom.

Dezer dagen zal Z. D. H. Mgr. M. G. VUYLSTEKE met de „Estelle" op Curaçao terugkeeren.

Over de consecratie der nieuwe kerk van den H. Franciscus op de Playa aldaar, vernemen wij nog het volgende.

't Was groot feest op dien jubeldag voor Aruba. 's Morgens vroeg klonk vroolijk klokkengelui over het eiland en langs de stille dreven trilde de zilveren stem van het gewijd metaal. Om 8 uur waren de geeste[illegible] aanwezig, Mgr., de Gezaghebber, de landraden en de paters. Eerst werd de kerk ingewijd, daarna het altaar geconsacreerd onder het devote gezang der choristen.

De Eerw. pater HAGEMANS droeg het eerste H. Misoffer op, met Bisschoppelijke assistentie, terwijl de Z. E. pastoor KUYPERS een treffende predicatie hield, aan God dank brengend voor Zijn groote genade, aan Mgr. voor diens onvermoeiden steun en hulp. Ook wijdde de redenaar een woord van deelneming aan pastoor VERRIET, die op dezen dag zoo gaarne tegenwoordig had willen zijn. Een krachtige aansporing aan allen, om de kerk tot middelpunt van hun leven te maken sloot de roerende predicatie.

Na de H. Mis bracht Z. D. H. het Allerheiligste in processie uit de oude kerk naar de nieuwe over. Daarna volgde een feestelijk „Tantum ergo" met benedictie. Na deze plechtigheid zong het volk uit volle borst een feestgezang. Deze dag is voor Aruba een onvergetelijke geworden.

Aan Z. D. H., aan den Z. Eerw. Pastoor, aan den bouwheer, den Z. Eerw. pastoor V. D. PAVERT, aan allen, die hebben bijgedragen tot bouw van dit Godshuis, onze hartelijke gelukwenschen.

Z. Eerw. Moeder Regina.

Maandagavond kwam alhier aan met de „Estelle" de Z. E. Moeder Regina van S. Martin, die, na eenige dagen alhier vertoefd te hebben, Donderdagavond naar Aruba vertrok, waar zij aan het hoofd van het op te richten ziekenhuis komt te staan.

Meer dan 30 jaar heeft Moeder Regina haar ijvervollen arbeid op S. Martin verricht. Zij is de stichteres van het St. Jozefsklooster aldaar en van het St. Mariaklooster op Aruba.

Wij wenschen haar een gezegenden werkkring op haar nieuwe standplaats.

Officiëele berichten.

Aan den adjunct commies P. Th. Krafft, thans op wachtgeld, is wegens physieke ongeschiktheid, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den bode bij den Kolonialen Raad en ter Gouvernements-Secretarie alhier Louis Leend is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den scheepsmeester op het fort Nassau A. P. Hasselmeyer, is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan den Griffier bij den Raad van Justitie en het kantongerecht, enz. op St. Eustatius B. I. Mussenden, thans met verlof te Brooklyn, is tot verder herstel van gezondheid zes maanden verlofsverlenging verleend.

Victor Martis is eervol ontheven van zijn tijdelijke aanstelling als bediende op het laboratorium van den openbaren gezondheidsdienst, en benoemd tot bode van de Gouvernements-Secretarie alhier.

De bode ter Administratie van financiën alhier Johan Leend is tevens benoemd tot bode van den Kolonialen Raad.

A. A. Raven.

Te Caldwell, (N. J. Amerika) stierf onlangs de heer Anton Adolph Raven, geboren te Curaçao den 30 September 1838. Deze vroegere landgenoot, die, na eenige jaren op de Deensch-Westindische eilanden te hebben doorgebracht, naar New-York kwam op 17 jarigen leeftijd, vond daar een betrekking bij de „Atlantic Mutual Insurance Co." Van 1852 tot 1915 bleef hij daar werkzaam, langzaam opklimmend van klerk tot president, waartoe hij in 1897 benoemd werd en wat [illegible]

Bijzonder werd zijn plichtsbetrachting geroemd en zijn kennis over Marine-verzekering; als zoodanig had hij in geheel Amerika naam en gaf hij leiding.

Deze gegevens lichten wij uit een New-Yorksch maritiem blad van 22 Jan. '19, ons welwillend toegezonden, waarvoor wij hier onzen beleefden dank betuigen.

Lelia.

Door het breken van haar giek, is de „Lelia" thans in dok. Het schip is deze week niet naar Aruba of Bonaire vertrokken, doch loopt a. s. Maandag weer in de vaart te komen.

Nieuwe dam.

Bij het Riffort is men sinds enkele dagen bezig een nieuwen dam van gewapend beton te leggen. De oude steenen verzakte te veel en kon de grondzee niet genoeg meer breken. Uit het weghalen van de lichtboei in de nabijheid zouden wij kunnen afleiden, dat er brandstof is aangekomen, zoodat de boei weer spoedig flikkert.

Wij hopen goed geraden te hebben.

De hoofdleider der firma, mijnheer Arthur Meijer, zat in minder goede luim in zijn kantoor.

„Zes uur," bromde hij, „en nog steeds geen boodschap. Ik had inderdaad aan de kaal Schellings moeten afhalen, al had ik dan wat lang moeten wachten. Nu, wat is er," vroeg hij aan den jongsten bediende, die op den dorpel der deur verscheen.

„Daar is iemand, mijnheer Meijer een man, die u wenscht te spreken."

„Heb ik niet gezegd, dat ik niet gestoord wil wezen?" riep Meijer driftig uit.

Mijnheer Meijer greep een lange liniaal en was van plan deze den bediende naar 't hoofd te slingeren, doch hij bezon zich en riep: „Laat hem binnenkomen; ik ben juist in goede stemming om hem te ontvangen."

De jongeling verdween, om plaats te maken voor een lange, donkere gestalte, die den vilten hoed diep in de oogen, op den dorpel bleef staan.

„Geen pas verder," donderde Arthur Meijer hem tegen, „schaamt gij u niet om dagelijks in mijn kantoor de lachspieren van mijn personeel in werking te brengen? Maar ge zult geen cent hebben. Ik voel mij niet verplicht al mijn arme bloedverwanten te helpen. En nu, verdwijn en laat het de laatste maal zijn, dat ik u hier gezien heb, anders zal ik andere maatregelen nemen. Hé Willem, geef dien man den brief die daar ligt. Het is de laatste bedelbrief, dien gij mij gestuurd hebt, begrepen? Wees blij, ge krijgt hem ongeopend terug, val mij met dat schooiersgeschrijf in 't vervolg niet meer lastig. Goeden avond."

En Arhur Meijer verdiepte zich in het grootboek en zijn gezicht verdween achter het blad, dat hij had opgeslagen.

Geen woord had de man op den dorpel gezegd. Hij ging heen en liep tusschen de lessenaars der boekhouders en bedienden door naar den uitgang.

Marks Schellings — niemand anders was 't geweest — stond eindelijk weer voor de straatdeur.

Een buitengewone ontvangst, sprak hij in zichzelven, trad op een straatlantaarn toe, scheurde den brief open, las hem en zag daarin de ellende van den armen en de hardvochtigheid van den rijken broer.

„Arme Herman, hoe goed, dat het zoo gegaan is," fluisterde hij. „Eendengracht nr. 15, zes kinderen zonder brood, zonder de noodige levensmiddelen. Nu, het is de hoogste tijd en het zal veranderen."

En opnieuw begon Schellings zijn tocht door de stad.

Nog was Eva ijverig met haar werk bezig en met koortsige haast vloog de naald door het linnen. Een kleine lamp verlichtte nauwelijks het vertrek en de vlijtige handen der moeder, wier tranen op het weefsel vielen, waren druk in de weer.

„Mijn God, wat mag dat zijn?" zuchtte vrouw Meijer.

„Willy, de oudste zoon, had de deur opengedaan. Een vreemdeling stond voor hem.

Herman Meijer, door het luide spreken uit zijn dommeling gewekt, richtte zich op en zag verwonderd op naar den onbekenden man.

„Ik ben het, Herman, ik uw neef Schellings," en hij trad den zieken man tegemoet.

Wie beschrijft de vreugde der kinderen. Neef was welkom. Jubelend omringden hem de kinderen.

*
* *

Den volgenden morgen kwam Arthur Meijer met zijn deftige equipage aan het hotel, waar Schellings zijn intrek had genomen. De rijke koopman haastte zich den lieven neef zijn huis ter beschikking te stellen.

„Maar gisteren hebt ge mij de deur gewezen," merkte Schellings droog op.

„Ik, ik?" riep Meijer, wien nu ineens een licht opging, maar, helaas, te laat, „niet mogelijk."

„Dat het een vergissing was, wil ik gaarne aannemen," hernam Schellings.

„Ge zult het toch niet als reden aannemen, dat ik mij zoo vergiste neef, en gij zult toch wel bij ons komen en bij ons blijven. Ge kunt niet gelooven, hoezeer wij ons op uw komst bij ons thuis verheugden."

„Het spijt mij erg, dat ik uw vreugde nu moet derven, maar ik ben reeds in onderhandeling over een voor mij en Hermans familie passende woning."

„Maar beste neef, dat kan toch geen ernst zijn!"

„Wis en waarachtig is het ernst. Herman was van jongsaf mijn vriend en ik ben blij, dat ik niet naar Californië moet om hem gezelschap te houden. Overigens voel ik mij niet verplicht voor al mijn bloedverwanten zorg te dragen," voegde hij er met een spottenden glimlach bij.

Arthur Meijer zag, dat hij verslagen was. Al de gouden schijven van den West-Indischen neef, waarop hij in stilte al zoo gerekend had, waren hem voorbij den neus gegaan.

Voor Herman echter begon een nieuw leven. Met de ontlasting van zorgen keerde de gezondheid weldra terug en hij zag zijn familie gelukkig en blij, sinds God zijn hardvochtigen broer zoo'n „gelukkige vergissing" had laten begaan.

Voetbalwedstrijd.

Zondag j. l. had in den namiddag op Mundoe Nobo een match plaats tusschen de club „Sarto" van het St. Thomascollege en eenige leerlingen der Hendrikschool, van wie de invitatie was uitgegaan.

Een belangstellend toeschouwer zond ons hierover het volgend verslag:

„Terwijl de militaire kapel een lustig wijsje speelde werd onder luide toejuiching van de menigte klokslag half vijf de aftrap gegeven. Sarto had den wind in 't voordeel.

De witgelen drongen al dadelijk een paar keer snel door, wisten door handige manoeuvres de vijandelijke achterhoede zwaar te beproeven; doch een goaltje bleef uit.

Sarto's voorhoede leek een beetje onthutst door den sterken tegenstand die ze ondervond, en 't werd er niet beter op, toen na een minuut of zeven de Hendrikschool doelpuntte, en daardoor de leiding nam.

Toch bleken de voorwaartschen van „Sarto" voor hun taak berekend want na korten tijd wisten ze door keurig samenspel 't vijandelijk doel zoo vurig te bestoken, dat de rechtsbinnen daarvan kon profiteeren en den doelman verschalkte. De rusttijd trad in met 1—1.

Tijdens de pauze werd een kleine verfrissching gebruikt, en maakte een amateur-fotograaf zich dezen tijd ten nutte, om de spelers te kieken. Na 10 minuten werd 't spel hervat.

Beide partijen zetten nu alle zeilen bij, en 't ging een poosje gelijk tegen elkaar op.

Langzamerhand echter kwamen de wit-gelen beter in vorm, de voorhoede bezorgde de vijandelijke verdediging soms duchtig werk, en 't was na een prachtig gecombineerd opdrijven dat de mid-voor een onhoudbaar schot loste, en den doelman liet visschen.

De tegenpartij begon nu uit alle macht te werken, om gelijk spel te maken, doch Sarto bleef den stand handhaven. Krachtig gesteund door de middenlinie en niet minder door één der achterspelers braken de [illegible] nog menigmaal gevaarlijk door, doch het bleef 2—1 tot de scheidsrechter einde floot.

Sarto had den zwaren strijd met eere gewonnen."

De firma S. E. L. Maduro & Sons had voor den overwinnaar een verguld zilveren medalje als wisselprijs beschikbaar gesteld, welke onder een vriendelijk compliment van den heer Wittenburg aan de club „Sarto" [illegible]

Wij hopen dat de voetbalsport op ons eiland in bloei moge toenemen. De lichamelijke ontwikkeling [illegible] nuttige en goede tijdsbesteding de voordeelen, die onze jeugd uit het voetbalspel kan trekken.

Daarom verheugde ons de welwillende kennisgeving, dat een aantal jongelieden er in geslaagd zijn, een R. K. Voetbalvereeniging op te richten onder den naam „Blue Clippers", welke club a. s. Zondagmiddag om 4.30 een wedstrijd zal houden tegen het Militaire Elftal „Willem III" op Mundoe Nobo.

Wij wenschen aan de jonge vereeniging een lang leven toe, genoegelijke ontspanning en veel succes.

[illegible] de Groot.

Van Bonaire ontvingen wij een schrijven, waarin de avond, door P. de Groot gegeven, schitterend wordt genoemd. De opkomst was talrijk en geen plaats onbezet. De zeggingskracht van den declamator vierde hoogtij in „Scheepspraat." Gedurende „De laatste kurassier" dacht men zich als ooggetuige van het vernietigen dier fiere escadrons en als op een heuvel in de nabijheid van het drama geplaatst. Het trilde ontroerend: „eerste, tweede, derde escadron .... en [illegible] der fiere ruiters die met losse teugels en gevelde zwaarden voortrenden den dood tegemoet. Men hoorde als 't ware het trappelen der paarden, hun plassen in bloed .... Toen de [illegible] uit zijn verdooving ontwaakte, rukte het vreeselijk antwoord van den Beier, die plechtig en ontroerd aan den dapperen held zegt: „Vernietig ook ons", de toehoorders uit een droom. „Serrez vos rangs", „Zandvoort", de „English boy" met zijn „ik woon in de [illegible]straat", „Proza en Poëzie in [illegible] alles een enorm succes. Na [illegible] den zanger-declamator gehoord [illegible], gevoelde het Bonairiaansch publiek dan ook spijt, dat het program [illegible] loopen. De heer de Haan toonde in het mandoline-accompagnement zijn volkomen meesterschap over dit zacht klinkende instrument.

Servir.

Het drama „Servir" van Henri Lavedan, door den heer de Groot vertaald onder den titel „In dienst van het Vaderland", zal door dezen met medewerking van eenige dames en heeren a. s. Zaterdag 22 Februari in het Theater Naar worden opgevoerd.

Wanneer men weet, dat de Fransche schrijver langen tijd gewaagde tooneelstukken schreef, die hij, naar zijn eigen zeggen, bedoelde als waarschuwing voor het Fransche volk; dat verder zijn toon in de laatste jaren steeds minder lichtzinnig werd en dit werk uitkwam in 1913, juist in den tijd, toen er zooveel tegenkanting was in Frankrijk tegen den driejarigen dienstplicht, zal men het stuk, dat niet slecht is, beter begrijpen.

Lavedan maakt propaganda voor zijn vaderland, voor diens militaire nooden en tevens, dunkt ons, laat hij zien, waartoe een tot het uiterst opgevoerd nationalisme leidt. De schrijver, die in „Le Duel" de geloovige en ongeloovige wereldbeschouwingen tegenover elkander plaatste en aan de eerste beslist den voorkeur gaf, toont ons hier een geschiedenis, waar de godsdienst schier absoluut wordt gemist.

Het nationalisme overheerscht alles. Vaderlandsliefde wordt als een afgod vereerd; daarvoor moet alles wijken, is alles geoorloofd. Men mag er aan opofferen het geluk van vrouw en kinderen, hun leven en toekomst, men mag er voor stelen, desnoods de geheele zedenwet omverwerpen. Hier is zelfs geen sprake meer van de natuurlijke deugd van vaderlandsliefde, daar iedere deugd het midden moet houden tusschen een tekort en overdrijving. Spaarzaamheid immers ligt tusschen gierigheid en verkwisting, gehoorzaamheid tusschen dwaasheid en ongehoorzaamheid, enz.

In dit stuk heeft men een sprekend voorbeeld, hoe door het gemis aan geloof en godsdienst de trouwe regelende factoren ontbreken voor 's menschen handelingen, hoe er geen evenwicht meer bestaat in zijn leven en daden.

Hetzelfde wordt opgemerkt in het smartelijk leven der kolonel's vrouw. De droefheid over de afwezigheid van haar echtgenoot en van haar kinderen, die allen soldaat zijn, doet haar het leven als ondragelijk en zonder waarde voorkomen. Geen gedachte aan een hooger beginsel, geen troost putten uit den godsdienst, geen kracht zoeken in het geloof om het lijden te dragen.

Scherp komt dit uit in Lavedan's „Servir," bedoeld of onbedoeld. Wij twijfelen niet of onze lezers, die het stuk gaan zien, zullen onder den zelfden indruk komen, nog verdiept door de prachtige zeggings- en uitbeeldingskracht, [illegible] de Groot beschikt. Zijn meesterlijke Hollandsche vertaling, waarin sommige spannende ontknoopingen worden verhaast, wat zeer menschkundig is, [illegible] stuk zeer goed zal worden begrepen.

Lezing Riffort.

Wij herinneren onzen lezers, die leden zijn van het A. N. V., eraan, dat hedenavond in het Riffort de jaarlijksche vergadering van het Verbond zal gehouden worden, waaronder de lezing van den heer Holtappel.

Red „D".

Deze lijn heeft het stoomschip „Stavangeren," in onze haven wel bekend, gecharterd voor een reis van New-York over La Guayra naar Curaçao en Maracaibo. De steamer zal den 15en dezer maand uit New York vertrekken.

Scheepsberichten.

(OFFICIEEL).

Gedurende de maand Jan. zijn

Binnengekomen. VAN		Uitgezeild. NAAR	
Aguide	1	Aruba	16
Aruba	18	Barbados	1
Barbados	1	Bonaire	89
Bonaire	39	Bovenw. eil.	1
Bovenw. eil.	1	Colombia	1
Pto Colombia	1	Havana (Cuba)	1
Cumana	2	La Vela de Coro	19
Guanta	1	Maracaibo	18
La Guayra	5	Martinique	1
La Vela de Coro	12	Pto Cabello	11
Maracaibo	17	Pto Rico	3
Martinique	4	Pto Sucre	2
New York	1	Sto Domingo	1
Pto Cabello	18	Trinidad	2
Pto Rico	1		
Tucacas	8		
total	119	total	116

Regenval

gedurende de maand Dec.

	m.M.
Fort Amsterdam	53,2
Westpunt	67,3
Hoffie Abao	44,8
Kl. St. Martha	53,6
Dokterstuin	47,7
Plantage Siberië	65,0
Cas Chikitoe	61,5
Sta. Maria	50,0
Sta. Rosa	29,0
Wilhelmina-tuin	90,4
Plantage Gr. St. Joris	45,0
Beekenburg	46,9
Noordkant	43,0

Regenval

gedurende het jaar 1918.

Fort Amsterdam	693.6	mM.
Westpunt	721.3	„
Hoffie abao	630.2	„
Pl. Kl. St. Martha	588.5	„
Dokterstuin	690.8	„
Siberië	589.	„
Cas Chikitoe	749.	„
Sta. Maria	763.	„
Sta Rosa	690.5	„
Wilhelminatuin	609.1	„
Pl. Groot St. Joris	479.5	„
Beekenburg	556.4	„
Noordkant	482.5	„

Ondergeteekende betuigt hiermede zijn hartgrondigen dank voor de vele bewijzen van deelneming, ondervonden bij de ziekte en het overlijden van zijn onvergetelijke echtgenoote

A. M. Bogerd-Groebe.

Tevens betuigt hij zijn innigen dank aan de Eerw. Zusters van het Hospitaal voor de liefderijke verpleging en aan de Heeren Doktoren Evertsz, Gaerste en Hubenet voor hunne geneeskundige behandeling.

S. M. BOGERD.

ALGEMEEN NEDERLANDSCH VERBOND.

GROEP NEDERLANDSCHE ANTILLEN.

Algemeene Vergadering op Zaterdag den 15en Februari 1919 om 8 uur n.m. op de terreinen van de tennisclub in het Riffort.

Op deze vergadering zal de Heer Holtappel voor de leden met hunne dames een lezing houden over:

„De ontwikkeling van de DRAADLOOZE TELEGRAFIE in de laatste jaren."

De Secretaris
H. L. Bierman.

2—2

HAVEN-NIEUWS
VAN 8 FEB. — 22 FEB.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Merida	A Johanson	5 Feb	Maracaibo	11 Febr	La Guayra
Zulia	S S Morris	9	New York	10	Maracaibo
Merida	A Johanson	13	La Guayra	13	Maracaibo
Philadelphia	Goodmen	13	New York	13	La Guayra
Zulia	S S Morris	14	Maracaibo	15	New York
Samson	Bosse	14 Febr	La Guayra	14 Febr.	Pto Cabello
Quoque	Lapping	2 Febr	Cristobal	10	New York
Valcanus	Breman	10	Paramaribo	11	New York
Juno	Draaier	13	New York	14	Paramaribo
Asian	Atkinson	13	Liverpool	14	Pto Colombia

Schooners	Aankomst	van	Schooners	Vertrek	naar
Rufina	8 Febr	Aruba	*Mano de Dios*	8 Febr	Pto Colombia
Albertha	9	FrtdFrance	*Jos Margarita*	8	Pto Cabello
Sirena	9	Vela de Coro	*Abeona*	8	Maracaibo
Fedalma	10	Bonaire	*Fedalma*	8	Bonaire
Reina del Mar	10	Pto Cabello	*Maria*	9	Maracaibo
Lousiana	10	Mayaguez	*Virginia*	10	Vela de Coro
Estelle	10	Barlovento	*Albertha*	10	Maracaibo
Edna Picklen	10	Mobile	*Rufina*	10	Aruba
Lelia	11	Bonaire	*Felicidad*	12	Maracaibo
Maria	12	Bonaire	*Estelle*	13	Aruba
La Providencia	13	Vela de Coro	*Sirena*	13	Maracaibo
Amadeo	13	Maracaibo	*Maria Leonsita*	14	Aruba
20 de Julio	13	Aruba			
MariaLeonsita	13	Aruba			
Graciosa	13	Maracaibo			
Josefa Marg.	13	Pto Cabello			
Virginia	14	Vela de Coro			
Carmen Jos.	14	La Guayra			

ONDERWIJS-VERORDENING,

REGELENDE HET ONDERWIJS IN DE KOLONIE CURAÇAO.

Memorie van Antwoord.

Slot.

ad art. 95. § 4. Op het gezegde van eenige leden in het V. V., dat zij het gewenscht achtten ook het examen voor vrouwelijke candidaten in het openbaar te doen houden, antwoordt de Gouverneur :

Zoowel in Nederland als in de overige koloniën van het Rijk bestaat de regeling, dat de examens der vrouwelijke candidaten niet in het openbaar worden afgenomen.

Hoofdstuk VI. Van de rangen der onderwijzers, zijnde de artt. 107–110, vervalt. De hoofdstukken VII, VIII en IX worden nu VI, VII, VIII, terwijl de artt. 111-137 worden genummerd 108-134.

ad art. 113 § 1. Alle scholen in de kolonie, zoo bepaalde het ontwerp, zoo openb. als bijz., zijn steeds voor den I. v|h O. toegankelijk etc. In het V. V. achtten eenige leden het niet ondienstig tusschen „steeds" en „voor" in te lasschen : „uitgezonderd op Zon- en feestdagen."

De Gouverneur acht de voorgestelde verandering niet noodig, waar de Nederlandsche wet dezelfde bewoordingen heeft.

ad art. 113 § 4. Deze bepaling, die inhield, dat weigering om den I. v|h O. onverwijld toe te laten of hem alle gevraagde inlichtingen te verschaffen met een geldboete gestraft zou worden, vervalt. Het V. V. had gevraagd of de redactie van deze alinea, n. l. dat de I. bevoegd is proces-verbaal op te maken, in overeenstemming is met het Wetboek v. Strafrecht.

Het 1ste lid van art. 118 (nieuw 115) dat in het ontwerp luidde : „De Commissie van Onderwijs op Curaçao bestaat uit 9 leden, die door den Gouverneur worden benoemd", wordt als volgt gewijzigd :

„De Commissie van Onderwijs op Curaçao bestaat uit 9 leden, die door den Gouverneur worden benoemd, in wiens handen zij den eed (belofte) afleggen, in het eerste lid van art. 109 voor den Inspecteur van het Onderwijs voorgeschreven," terwijl het derde lid : „de leden zullen zooveel mogelijk zijn ouders van leerlingen van openbare en bijzondere scholen" thans luiden zal :

„De leden worden zooveel mogelijk gekozen uit de ouders, voogden, toeziende voogden of verzorgers van leerlingen van openbare en bijzondere scholen."

Tegen deze laatste wijziging, waarop in het V. V. met eenige verandering was aangedrongen, had de Gouverneur geen bezwaar, gelijk thans blijkt. Wel stuitte hij tegen de weglating van de woorden „zooveel mogelijk" in het ontwerp, iets wat het V. V. dringend had aanbevolen. De redenen, waarop de Gouverneur de ongewenschtheid der weglating grondde, zijn blijkens de M. v. A. de volgende :

1o. is het zeer wel mogelijk, dat personen, die bijzonder geschikt zijn om lid van de commissie te wezen, en zich zeer veel voor het onderwijs interesseeren, geen kinderen op school hebben ; misschien omdat deze reeds van school af zijn ; misschien omdat zij er nog niet op zijn.

2o. is het ook gewenscht, dat personen, die het lidmaatschap met ijver waarnemen, eenige jaren achtereen lid van de commissie kunnen blijven ; omdat men ook op dit gebied ondervinding op moet doen, om met vrucht werkzaam te kunnen zijn.

3o. is het zoolang de schoolcommissie bestaat, onder alle opvolgende Gouverneurs, de gewoonte geweest, dat er in de schoolcommissie een R. K. geestelijke zitting had, die daar, zoo noodig, voor de belangen van het bijzonder onderwijs kan opkomen : wat, daar dat onderwijs hier in de kolonie van zooveel beteekenis is, volgens ondergeteekende, ook zeer gewenscht moet heeten.

ad. art. 118 § 5. Uit hetgeen ondergeteekende naar aanleiding van § 8 heeft gezegd, blijkt, dat hij het noodig acht, dat de leden herbenoembaar zijn (iets waartegen enkele leden in het V. V. bezwaar hadden. *Red.*)

ad. art. 121. Ook hier was in het ontwerp aan de Com. v. Onderwijs de bevoegdheid verleend proces-verbaal op te maken. Na de opmerking hierover door het V. V. zegt de Gouverneur :

De noodige wijziging is voorgesteld in het tweede lid van dit artikel en door het eerste lid van artikel 118 aan te vullen met het voorschrift, dat de leden van de Commissie van onderwijs op Curaçao den eed (belofte) afleggen.

(Art. 121, (nieuw 118) 2e lid wordt nu aldus gelezen :

„De leden van de Comm. v. O. zijn zoowel gezamenlijk als afzonderlijk belast met het opsporen van de strafbare feiten, bedoeld in art, 111, 3e lid.)

ad art. 122. Het V. V. stelde voor om de leden der Commissie de bevoegdheid, die zij thans hebben om de scholen ook individueel te bezoeken, te laten behouden. Het ontwerpart. 1e lid wilde bezoeken der Comm. [illegible] in subcommissiën. De M. v. A. zegt hierop :

Zoowel het tweede lid van dit artikel als het tweede lid van artikel 121 wijzen op bezoeken van leden afzonderlijk. De huidige verordening kent deze afzonderlijke bezoeken niet, zoodat in de nieuwe verordening eer van uitbreiding dan van vermindering van rechten sprake is, als blijkbaar door de leden aan het woord verondersteld wordt.

ad art. 124 § 1. Dit art. § 1 luidde in het ontwerp aldus :

Bij plaatselijke keur kan voor een der eilanden aan den vader, de moeder, den voogd en den persoon bij wien een kind inwoont, ieder voor zoover hij daarvoor verantwoordelijk kan worden gesteld, de verplichting worden opgelegd sorg te dragen, dat aan dat kind gedurende tenminste zes jaren voldoende lager onderwijs wordt verstrekt.

Het Voorl. Verslag noemde de redactie van deze alinea niet gelukkig. Zooals zij luidt, zal, als op een der eilanden de schoolplicht is ingevoerd, dit op geen der andere eilanden meer kunnen geschieden, wat zeker niet de bedoeling kan zijn.

Men had ernstige bezwaren om den hier voorgestelden maatregel, waaraan ongetwijfeld groote uitgaven verbonden zullen zijn, bij plaatselijke keur te doen treffen.

Blijkens de M. v. A. is door de Nota v. Wijz. tegemoet gekomen aan het bezwaar, dat deze belangrijke maatregel, die zeker voor vele eilanden belangrijke uitgaven met zich zou brengen, bij plaatselijke keur werd getroffen.

De Nota van Wijz. verandert de woorden „Bij plaatselijke keur kan voor een der eilanden" in : „Bij verordening kan voor elk der eilanden afzonderlijk, voor een groep van eilanden of voor de geheele kolonie."

ad art. 127 § 2. Het ontwerp bepaalde, dat de hoofden van scholen, ten einde de aanspraak op belooningen en getuigschriften te kunnen beoordeelen, nauwkeurig aanteekening souden houden van het schoolbezoek, het gedrag, de vlijt en de vorderingen der leerlingen.

Het V. V. drong er nu op aan, dat gewaakt zou worden dat die aanteekeningen niet openbaar souden worden, daar zij, in geval van ongunstigheid, den leerling na het verlaten der school zouden kunnen schaden.

De M. v. A. zegt hierop :

Voor zoover deze aanteekeningen afschriften zijn van aan de leerlingen uitgereikte rapporten, is er van geheimhouding geen sprake. Voor 't overige zal voor geheimhouding zooveel mogelijk gezorgd worden, slechts voor het geven van inlichtingen ter [illegible] de belooningen en getuigschriften zullen zij aan de Commissiën van onderwijs medegedeeld worden. Toch zal het geval zeer goed denkbaar zijn, dat patroons en werkgevers naar leerlingen komen vragen, die geen getuigschrift hunner school kunnen overleggen. In zoo'n geval kan juist een eerlijke mededeeling omtrent den oud-leerling dezen vaak meer helpen dan de korte mededeeling : „ik mag geen inlichtingen geven". Als er op het bezit van getuigschriften prijs gesteld wordt door de werkgevers en patroons, zoo zullen de leerlingen tot trouw schoolbezoek en goed gedrag aangespoord worden, waartoe de belooningen en getuigschriften zijn ingesteld en die daarom zoowel voor openbare als voor gesubsidiëerde scholen zullen gelden.

ad. art. 128 § 2. Volgens het ontwerp wordt jaarlijks aan elke C. v. ond. een bepaalde som ter hand gesteld voor voeding en kleeding van schoolgaande kinderen. Hierbij worden kinderen van op. en bijz. scholen op gelijken voet behandeld. In het V. V. was gevraagd of deze laatste bepaling ook geldt voor art. 127. dat luidde : „Door het uitloven van openbare belooningen en getuigschriften kan het getrouw schoolbezoek vanwege de C. van ond. worden aangemoedigd."

De Gouverneur heeft nu dit art aldus gewijzigd :

„Door het uitloven van belooningen en getuigschriften kan op openbare en gesubsidiëerde bijzondere scholen etc."

ad. art. 131 § 3. Volgens dit art. moet hij, die bij het in werking treden dezer verordening als kweekeling bij het gesubsidiëerd bijzonder onderwijs werkzaam is, binnen *drie* jaar na het inwerking treden het examen voor de akte van bekwaamheid als hulponderwijzer of onderwijzer afleggen.

Aan een dezer examens niet voldoende, wordt hem nog gedurende *twee* jaar gelegenheid gegeven examen af te leggen. Gedurende dien termijn, zoo bepaalt nu § 8 in kwestie, mag hij in de school werkzaam blijven, doch wordt voor hem geen bijdrage uit de koloniale kas verleend.

Enkele leden vonden deze bepaling niet billijk, anderen konden zich er mede vereenigen. De Gouverneur antwoordt thans :

„Daar zulke kweekelingen dan niet voldoen aan den eisch van art. 16 wat leeftijd betreft, kan voor hen geen bijdrage worden verleend.

ad art. 134 (Volgens art 59 der verordening van 6 October 1901|11 Mei 1907 is aan hem, die belast is met het geven van [illegible] dieerde school, tot een bepaalden termijn vrijstelling verleend van het bezit van een akte van bekwaamheid. Is deze termijn nog niet verstreken bij het in werking treden dezer verordening, dan zal hij met het geven van onderwijs mogen doorgaan tot de termijn verstreken is

Het V. V. vroeg nu of de dames Conn, Huyke, Tillerman en de Jongh hare scholen zullen moeten sluiten, waarop de M. v. A. zegt :

Het al of niet sluiten der genoemde scholen is geheel afhankelijk van den aard van het onderwijs, dat er gegeven wordt in verband met akten van bekwaamheid, die verkregen zijn en met het feit, dat op sommige het bepaalde van artikel 28 toepasselijk is.

OVERZICHT

van het percentage schoolverzuim op de scholen in de kolonie Curaçao.

Scholen.		Openb. of Bijzond.	Volgens verslag I. v. h. O. 1917.	Percentage van het schoolverzuim volgens Koloniaal Verslag van: 1917	1916	'15	1914	1913	'12	1911	1910	1909
				over het jaar: 1916	'15	1914	1913	1912	'11	1910	1909	1908
Hendrikschool.	Curaçao—Stad.	O.	5,1	7,5	5,—	4,2	4,4	5,33	8,8	8,25	6,37	4,5
Wilhelminaschool		O.	5,78	6,5	3,9	4,6	6,4	8,—	8,—	10,—	4,7	5,—
Emmaschool.		O.	13,—	15,5	7,25	9,66	17,—	14,5	16,—	12,—	11,—	16,—
Ned. Afd. St. Thomascollege.		B.	4,41	3,—	2,7	2,4	4,25	5,5	4,75	4,5	4,—	4,—
„ „ St. Martinusgesticht A.		B.	5,28	6,—	5,—	6,5	6,—	6,5	8,—	7,—	6,75	7,—
St. Vincentiusschool.		B.	4,52	4,1	6,—	4,6	4,7	5,5	5,75	5,5	5,—	8,—
St. Jozefschool.		B.	4,72	4,5	5,8	5,28	7,—	6,5	6,6	6,75	6,6	6,—
St. Martinusgesticht B.		B.	6,56	9,—	5,3	8,—	14,—	8,—	7,5	7,5	10,—	9,—
St. Antoniusgesticht.		B.	6,89	6,25	7,7	7,33	6,5	7,5	8,—	7,5	20,—	5,—
Zusterschool Santa Rosa,	Buitendistricten van Curaçao.	B.	4,73	5,—	6,3	8,—	4,5	5,5	6,—	5,—	5,—	4,—
„ Montagne,		B.	2,91	5,5	4,5	4,—	4,5	5,—	5,—	3,5	7,5	3,—
„ Santa Maria,		B.	5,3	6,7	8,—	6,—	9,5	16,25	12,—	9,—	12,—	4,—
„ Willebrord,		B.	5,8	8,7	5,—	4,—	7,—	16,—	17,—	14,—	8,—	3,—
„ Barber,		B.	9,4	7,—	8,3	3,—	14,5	11,5	15,5	14,—	14,—	4,—
„ Westpunt,		B.	5,7	4,5	3,—	3,—	6,—	7,—	7,5	9,37	10,—	3,—
School te Oranjestad,	Aruba.	O.	7,3	10,5	9,5	9,5	11,—	14,4	11,5	16,—	20,—	16,—
Fraterschool „	„ 1)	B.	5,23	5,—	5,—	—	—	—	—	—	—	—
Zusterschool „	„	B.	5,64	6,—	6,—	5,—	5,25	7,75	5,—	5,—	11,5	8,—
„ Noord,	„	B.	7,31	6,12	7,5	7,—	11,—	9,—	7,33	9,2	14,—	8,—
„ St. Cruz,	„	B.	8,16	9,—	10,5	10,5	11,—	8,25	15,—	19,—	20,—	11,—
„ Sabaneta,	„	B.	6,18	5,—	4,5	10,5	11,—	7,5	7,—	15,—	8,—	15,—
Protest. school Piedra Plat,	„	B.	20,—									
School te Kralendijk,	Bonaire.	O.	6,83	7,5	9,5	13,—	14,—	16,5	14,5	12,5	22,5	23,—
Fraterschool „	„ 2)	B.	4,66	4,—	3,2	—	—	—	—	—	—	—
Zusterschool „	„	B.	7,85	7,3	4,8	4,5	4,—	8,5	12,—	14,	14,—	8,—
„ Rincon,	„	B.	6,86	7,3	5,5	6,—	6,—	7,—	10,—	12,	11,—	7,—
School te Philipsburg,	St. Martin.	O.	11,83	8,4	13,2	14,7	13,5	25,—	22,—	27,—	35,—	35,—
„ „ Kleinbaai,	„	O.	11,12	10,4	30,—	28,1	24,25	20,6	21,9	21,—	28,—	35,—
„ „ Prinsenkwartier,	„	O.	20,65	15,1	21,3	17,—	20,5	25,5	34,—	25,—	39,—	55,—
„ „ Koolbaai,	„	O.	13,7	9,5	19,9	19,3	15,—	24,—	23,—	20,—	27,—	35,—
Zusterschool Philipsburg,	„	B.	7,24	6,—	8,4	9,—	13,33	9,25	12,—	11,—	16,25	17,—
„ Simsonsbaai	„	B.	3,07	1,—	3,2	3,—	3,5	4,6	2,5	4,—	5,—	6,67
School te Oranjestad,	St. Eustatius.	O.	16,61	16,2	31,8	27,25	27,—	24,—	16,—	19,—	12,—	14,7
Zusterschool „	„	B.	3,96	7,5	4,—	4,—	10,67	16,5	9,5	10,—	10,5	11,—
School te Bottem,	Saba.	O.	6,84	7,8	11,7	10,2	19,3	25,6	18,—	10,7	22,—	23,—
„ „ Windwardside,	„	O.	7,54	8,5	13,4	11,3	10,6	7,7	8,3	6,8	6,2	7,—
Zusterschool Bottom,	„	B.	4,4	3,—	2,6	1,33	4,—	5,16	4,—	3,5	1,7	8,—
„ Windwardside	„	B.	4,55	3,33	1,4	1,27	1,81	4,5	2,75	2,5	2,5	5,5

1) 1 Jan. 1915 geopend. 2) 1 Jan. 1915 geopend.

Buitenland.

Mislukte plannen.

Volgens de mededeeling der Amerikaansche couranten heeft de Hollandsche vlieger Hofstee van Soesterberg op een vergadering van de Kamer van Koophandel te Deventer de getuigenis afgelegd, dat de Duitschers juist vóór het teekenen van den wapenstilstand een grooten luchtaanval op de havenwerken van New-York in den zin hadden, iets waartoe reeds geruimen tijd toebereidselen waren gemaakt. Het plan bestond om met ongeveer 60 vliegtuigen de reis te ondernemen, waarvoor men van Duitschland uit 96 uur gerekend had.

Gelukkig is dit plan voorkomen en daarmee een ontzettende verwoesting van goederen. Ook het verlies van menschenlevens, want de Amerikaansche luchtvloot en die der geallieërden waren niet onactief gebleven.

Hoe de tsarenfamilie werd vermoord?

Het blad Golos Kiewa bericht in een nummer van December j. l. de volgende bijzonderheden over den moord op de tsarenfamilie.

De geheele familie werd doodgeschoten : de tsaar, de tsaritsa, de troonopvolger en ook de vier grootvorstinnen. Tegelijk met de tsarenfamilie werden verscheidene leden van hun gevolg vermoord. De kamerdienaar van de tsaritsa, die kort te voren door de bolsjewiki was gevangen genomen, ontkwam daardoor dit lot. Het gelukte hem te vluchten en belangrijke verklaringen af te leggen betreffende deze gebeurtenis. Daaraan wordt het volgende ontleend :

De laatste weken vóór den moord werd de geheele tsarenfamilie in één kamer opgesloten, waar hun een enkel bed ter beschikking stond. Daarop sliep de tsaritsa. De andere leden der familie waren gedwongen zich op den harden grond, zonder eenige onderlaag, neer te leggen. In de kamer bevond zich dag en nacht een wacht van de roode garde. Geen oogenblik bleef de tsaar of een der leden zijner familie zonder toezicht. Zij stonden bloot aan de meest ongehoorde beleedigingen.

Bij zijne verklaring voor de commissie van onderzoek zeide de kamerdienaar, dat de dood voor de geheele familie een verlossing was. De terechtstelling had als volgt plaats :

In den nacht van 17 Juli deelde de commissaris Andejeff den gevangenen mede, dat zij souden worden gefusilleerd, waarop zij naar een kelder werden gebracht, tegen den muur geplaatst en doodgeschoten. Op het laatste verzoek van den tsaar werd hij met den zieken en uitgeputten troonopvolger op den arm doodgeschoten. De grootvorstin Tatiana die door verscheidene kogels was gewond, werd met geweerkolven doodgeslagen.

In denzelfden nacht bracht men de lijken uit Jekaterinenburg weg en verbrandde ze op 40 werst van de stad. De kamerdienaar vond onder de asch een diamant die aan de grootvorstin Olga toebehoorde en die hij in haar lijfgoed had genaaid.

Den volgenden dag maakten de Bolsjewiki den moord op den tsaar bekend, doch den dood der overige leden der familie hielden zij geheim. De bloedsporen in den kelder werden van de muren gewischt en de sporen van kogels zijn met kalk bestreken.

Volgens een speciale correspondent [illegible] „Morning Post" uit Archangel, die niet zonder ernstig voorbehoud kan worden geloofd, zou de ex-Czaar van Rusland nog leven.

„Mijn vriend X", aldus de correspondent, „die zoo juist van Petrograd komt, heeft op 18 November een gesprek gevoerd met grootvorst Cyrillus.

Deze had een brief ontvangen van de grootvorstin Tatiana, dochter van den Czaar, waarin zij mededeelde, dat en de Czarin met haar dochters nog leefden en dat de Czaar niet was gefusilleerd.

De Bolsjewiki-officier, belast met de executie, vertelde den Czaar, dat het hem onverschillig was, wien hij doodde, aangezien hij slechts een lijk behoefde te vertoonen aan zijn lastgevers. Daar de [illegible] het hoofd van den Czaar toch onkenbaar zoude maken, was identificatie onmogelijk. Toen graaf T. dit hoorde, sprong hij op en bood zichzelf aan in plaats van Nicolaas II.

Een zekere Dr. Botken moet aan zijn zuster geschreven hebben, dat „de grootste misdaad, dien men in de 20ste eeuw kon bedrijven, gelukkig voorkomen is."

Men ziet het, de wanorde in het Bolsjewikirijk is oorzaak, dat wij reeds meer dan een half jaar lang onkundig zijn van het lot der Russische Keizerlijke familie en dat in onzen tijd van telegraaf en wireless.

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Dec. 1918.

	Geboorten. M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	Overleden. M. g.	Vr. g.	Aangegeven Levenl. in echt	b. echt	[illegible]
Stadsdistrict	11	11	9	13	20	19	3	[illegible]	11
2e. district	8	9	9	8	6	5	0	0	0
3e. district	4	16	8	12	8	11	1	0	9
4e. district	2	4	3	3	1	0	0	0	0
5e. district	8	11	7	12	6	7	0	0	0
Totaal :	33	51	36	48	41	42	4	4	20